

Saksdokumenter

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 5.-6. mars 2015

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 28. mai 2015

Protokoller

1. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 5.-6. mars 2015

Forslag til vedtak

Protokollen ble godkjent.

2. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 28. mai 2015

Forslag til vedtak

Protokollen tas til etterretning.

Protokoll Mellomkirkelig råd (MKR) 5.-6.03.2015 Kirkens Hus, Oslo

Til stede:

Erling J. Pettersen (leder/BMs representant), Leif Christian Andersen (unntatt sakene 2 (NKR), 3 og 4), Marianne H. Brekken, Stephanie Dietrich (TN-leder) (under sakene 1, 2 (unntatt NKR), 3.5, 5 og 9), Kjetil Drangsholt, Ingjerd Hedberg (vara for Hilde Nygaard Ihle) (unntatt sakene 1 og 2 (unntatt NKR), Oddhild Johnsen Klevberg, Kjell Nordstokke (under sakene 1, 2 (unntatt NKR), 3.5, 5 og 9), Anne-Lise Brenna Ording, Eilert Rostrup (KISP-leder) (under sakene 1, 2 (unntatt NKR), 3.5, 5 og 9), Kristine Sandmæl, Bjørn Solberg, Andreas Henriksen Aarflot (KEK-representant) (under sakene 1, 2 (unntatt NKR), 3.5, 5 og 9) og Ann-Mari Aas (unntatt sakene 3 og 4)

Forfall:

Helga Haugland Byfuglien (LVF-representant), Cathrine Waaler Halstensen, Anne Marie Helland (KNs representant), Hilde Nygaard Ihle og Jenny Skumsnes Moe (LVF-representant)

Til stede fra sekretariatet:

Berit Hagen Agøy (generalsekretær), Liv Janne Dehlin, Knut Hallen, Janne Dale Hauger, Jens-Petter Johnsen, Gina Lende, Susanne Lende, Einar Tjelle og Jon Aalborg

Gjester:

Ørnulf Steen, Anne Hege Grung, Benedicte Kivle, Knut Vollebæk, Raag Rolfsen, Lemma Desta og Kristin Graff-Kallevåg

Den 5. mars var det - som del av rådsmøtet - en samling med representanter fra Den norske kirke i internasjonale økumeniske organisasjoner.

Den nye generalsekretæren i Sjømannskirken/Norsk kirke i utlandet, Ørnulf Steen, orienterte på møtet den 5. mars om Sjømannskirkens økumeniske arbeid.

Som vanlig ble hver sak presentert av en saksordfører. Møtet ble ledet av MKRs leder Erling J. Pettersen.

Saksliste

- Sak MKR 01/15: Protokoller
- Sak MKR 02/15: Saker i de økumeniske organisasjonene
- Sak MKR 03/15: Orienteringssaker
- Sak MKR 04/15: Referatsaker
- Sak MKR 05/15: Årsrapport 2014 for de sentralkirkelige råd
- Sak MKR 06/15: OVF 2015 – Fordeling av OVF-midler til søsterkirker og økumeniske organisasjoner
- Sak MKR 07/15: KM-sak om Religionsmøte og religionsdialog
- Sak MKR 08/15: Strategiplan for likestilling mellom kjønn i Den norske kirke 2015-2023
- Sak MKR 09/15: Reformasjonsmarkeringen 2017
- Sak MKR 10/15: Klimasaker
- Sak MKR 11/15: Oppnevning av varamedlem i Dnks nord/sør-informasjon ut 2015
- Sak MKR 12/15: Eventuelle uttalelser

MKR 01/15 Protokoller

1. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 27.-28. november 2014

Vedtak:

Protokollen ble godkjent.

2. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 28. januar 2015

Vedtak:

Protokollen tas til etterretning.

MKR 02/15 Saker fra de økumeniske organisasjonene

Norges Kristne Råd (NKR)

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd tar protokoll fra styremøte i Norges Kristne Råd 03.02.15 til orientering.
2. Mellomkirkelig råd tar sakspapirene for Norges Kristne Råds årsmøte i 2015 til orientering.

Konferansen av europeiske kirker (KEK)

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar Rapport fra møte i eksekutivkomiteen i CCME 1.-2. desember, generalforsamling i Church and Society Commission 3.-4. desember og styremøte i KEK 4.-6. desember 2014 i Brussel/Leuven til orientering.

Community of Protestant Churches in Europe (CPCE)

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar disse rapportene til orientering:

Rapport fra CPCE-konsultasjon i Elspeet, Nederland 5.-8.2.15

Rapport fra CPCEs andre europeiske synodemøte i Budapest, Ungarn, 30. januar–1. februar 2015

Kirkenes verdensråd (KV)

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar følgende saker til orientering:

Rapport fra konsultasjon om «Livets økonomi», Chennai, India, 26.-30. oktober 2014
Orienteringen om KV's sentralkomitémøte juni 2016 i Trondheim
Muntlig orientering om møte i WCC Reference Group for Pilgrimage of Justice and Peace, Bossey, Genève, 22.-26. februar 2015

Det lutherske verdensforbund (LVF)

MKR's behandling:

Generalsekretæren redegjorde for en vanskeligere økonomisk situasjon for LVF og KV pga. valutaendringer som gjør sveitserfrancen svært dyr.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken og følgende dokumenter til orientering:

Report on the International Consultation on Religion and Development, 15-18 December 2014, Berlin
Programskisse for kirkelederkonferansen i Trondheim 11.-14. mai 2015
Rapport fra møte i komiteen for LVF's World Service, Montreux, Sveits, 20.-21.01.2015

Porvoo-fellesskapet av kirker

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar rapporten fra 27. Porvoo Consultation on Economics and Ethics 30. november 2014 i Bad Boll, Tyskland, til orientering.

MKR 03/15 Orienteringssaker

1. Årsplan 2015 for de sentralkirkelige råd
2. Den norske kyrkja og menneskerettar
3. Rapporter fra reiser til Sri Lanka oktober 2014 og 16.-19. februar 2015
4. Oversikt over oppnevninger i MKR i 2015
5. Økumenisk rapport 2014 fra Sjømannskirken
6. Nigeria – Boko Haram
7. Årsrapport for Samarbeidsråd for tros- og livssynssamfunn 2014
8. Konvertitter (*muntlig*)
9. Kirkevalget (*muntlig*)
10. Nordisk-baltisk sekretærmøte (*muntlig*)
11. Årsrapport for Samarbeidsråd for tros- og livssynssamfunn 2014

MKR's behandling:

I tillegg ble det gitt en muntlig orientering fra generalsekretærens deltagelse på møte i Middle East Council of Churches, 2.-5. mars i Beirut, etterfulgt av en samtale om de kristnes situasjon i Midtøsten og MKR's kommunikasjonsmuligheter og -utfordringer i forbindelse med dette temaet.

Bjørn Solberg orienterte fra Borg bispedømmes besøk til Den evangelisk-lutherske kirke i Jordan og Det hellige land.

MKR-03/15 Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar sakene til orientering.

MKR 04/15 Referatsaker

1. Protokoll fra møte i Teologisk nemnd 6.-7. november 2014
2. Protokoll fra møte i KATLUSA 26. november 2014
3. Protokoll fra møte i Nådens fellesskap 17.11.2014
4. Referat fra møte i SMM 10. desember 2014.
5. Referat fra kontaktgruppen med Buddhistforbundet 4. desember 2014
6. Protokoll fra møte i Kirkerådet 11.-12.12.2014 og 29.-30.01.2015
7. Protokoll fra møte i kontaktgruppa med Islamsk Råd 11.02.2015
8. Protokoll fra møte i Samisk Kirkeråd 8.-9. desember 2014
9. Protokoll fra årsmøte i Samarbeidsråd for tros- og livssynssamfunn 26. februar 2015

MKR-04/15 Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar referatsakene til orientering.

MKR 05/15 Årsrapport 2014 for de sentralkirkelige råd

MKR's behandling:

Sekretariatet bes rette opp noen små språklige endringer i dokumentet.

Det framkom ønske om en mer fyldig melding fra MKR til KR/KM for å synliggjøre bedre MKRs omfattende arbeidsfelt.

MKR-05/15 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd godkjenner årsrapporten 2014 for Mellomkirkelig råds virksomhet i 2014 med noen små språklige endringer samt følgende endring på s. 25, slutten av nest siste avsnitt: *«På grunn av koblingen til OVF-midlene har Dnk ikke betalt hele kontingentene til de økumeniske organisasjonene»*. Årsrapporten oversendes Kirkerådet for endelig vedtak.
2. MKR ber sekretariatet neste gang utarbeide en mer omfattende narrativ årsrapport i tillegg til rapporten fra de sentralkirkelige råd.

MKR-06/15 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd ber Kirkerådet, i forbindelse med revideringen av 2015-budsjettet, sørge for at Den norske kirke betaler kontingentene til de økumeniske organisasjonene fullt ut (ifølge «fair membership fee»).
2. Mellomkirkelig råd ber Kirkerådet i framtidige budsjetter legge inn hele kontingentbeløpene til de økumeniske organisasjonene.
3. Mellomkirkelig råd tildeler kontingenter til følgende organisasjoner med denne interne fordeling:

Kirkenes verdensråd	kr 1 530 000
Det lutherske verdensforbund	kr 1 525 000
Ecumenical Advocacy Alliance	kr 5 000
Konferansen av europeiske kirker (KEK)	kr 335 000
Churches Commission on Migrants in Europe	kr 50 000
Menneskerettighetsfondet	kr 90 000
Leuenberg Kirkefelleskap (CPCE)	kr 40 000
Kirkelig Fredsplattform	kr 28 000
Flerkulturelt kirkelig nettverk	kr 50 000
Norges Kristne Råd	kr 334 000
Sum	kr 3 987 000

4. Mellomkirkelig råd tildeler til generalforsamlinger og delegasjonsutgifter kr 1 080 000

5. Mellomkirkelig råd tildeler innenfor del I (50 %) til KV og LVF kr 921 650

a) Mellomkirkelig råd tildeler til prosjekter i regi av Kirkenes verdensråd og KEK kr 460 825 med følgende interne fordeling:

1. M23- Mission from the margins - indigenous and migrants	kr 237 100
2. YYG1- General Secretariat – Ecum. Movement 21 st century	kr 47 500
3. YU1 - Faith and Order - Called to be the one church	kr 81 500
4. YT501- Bossey Ecumenical Institute	kr 51 400
5. Konferansen av europeiske kirker: 50/50-fordeling mellom Church and Society og Migrantkommisjonens arbeid	kr 43 325
Sum	kr 460 825

b) Mellomkirkelig råd tildeler til prosjekter i regi av Det lutherske verdensforbund kr 460 825 med følgende interne fordeling:

1. Tilskudd til "The LWF Foundation-Endowment Fund"	kr 200 825
2. Ecumenical Dialogue and Relations, PGS003	kr 180 000
3. Institute for Ecumenical Research, Strasbourg. Utgifter til deltakelse fra kirkene i sør til det internasjonale økumeniske seminar.	kr 80 000
Sum	kr 460 825

c) Mellomkirkelig råd gir sekretariatet fullmakt til å foreta nødvendige justeringer i tildelingen dersom endringer i de enkelte prosjekter gjør det nødvendig. Totalbeløpene til hver organisasjon skal ikke endres.

6. Mellomkirkelig råd tildeler innen del II (40 %) til støtte til søsterkirker og partnerorganisasjoner i henhold til saksorienteringen og de endringer som framkom i møtet.

kr 737 320

7. Mellomkirkelig råd tildeler innen del III (10 %) til bygging av vennsksrelasjoner med søsterkirker følgende beløp og fordeling:

kr 184 330

Oslo bispedømme	8/33	Kr 44 700
Borg bispedømme	8/33	Kr 44 700
Stavanger bispedømme	7/33	Kr 39 000
Nidaros bispedømme	10/33	Kr 55 930
	Sum	Kr 184 330

MKR 07/15 KM-sak om Religionsmøte og religionsdialog

Samandrag

Samfunnet vårt er meir og meir fleirreligiøst og har fått fleire transnasjonale eller multinasjonale trekk. Det tyder at Den norske kyrkja ikkje lenger kan velja *om* ho skal relatera seg til eit religiøst (og kulturelt) mangfald, men heller må reflektera over *korleis* ho skal gjera det. Når stoda er slik, er det viktig å gje interreligiøs dialog brei og sterk kyrkjeleg legitimitet. Kyrkja må stadfesta aktivitetar og refleksjonar som går føre seg på feltet, og oppmuntra til djupare og vidare handling og tenking. Det å engasjera seg i interreligiøst dialogarbeid er å ta eit samfunnsansvar, og det er ein del av kyrkja sitt kall.

Mellomkyrkjeleg råds sekretariat arbeider med ei sak om religionsdialog og -teologi til KM 2016. Vi ynskjer med dette å leggja fram for MKR ei orientering om arbeidet så langt og samstundes be om synspunkt og innspel til det vidare arbeidet.

Dette dokumentet fortel om bakgrunnen og referansar for saka og klargjer saksgangen vidare. Det diskuterer ymse innsteg til sjølve temaet, drøfter omgrepet «religionsteologi», går vidare med ting ein konkret kan ta opp i tenkinga omkring dialogarbeid og diskuterer så på kva nivå - både strukturelt og sosialt/fagleg - ein god religiøs dialog kan skje. Til sist kjem vi med nokre konkrete framlegg og innspel med sikte på å fremja dialogarbeid i kyrkja både sentralt og lokalt.

MKR's handsaming:

Saksframlegget vart diskutert i rådet i to sesjonar. Det vart gjort greie for kva som har skjedd med emnet tidlegare i KR, KM og MKR, saman med saksgangen slik han er tenkt vidare.

Saka vart sendt attende til sekretariatet for vidare arbeid ut ifrå merknadene nedanfor. Ho skal leggjast fram for KR og MKR i deira møte i september 2015 for ny diskusjon og innspel, før ho vert gjort endeleg ferdig for oversending til Kyrkjemøtet i MKR og KR's møter seinhaustes.

MKR-07/15 Vedtak:

Mellomkyrkjeleg råd har desse innspela til saka:

- Den norske kyrkja har ikkje noko mål om å etablera ein heilskapleg religionsteologi. Det må vera rom for fleire posisjonar, og ein skal ikkje vedta ei rett «lære». Hovudsiktet er at ein reflekterer over kva eiga tru seier om korleis vi møter andre med ei anna tru, og kva andre si tru kan få meg til å skjønna betre om mi eiga.
- Dialog handlar om sjølvforståinga til kyrkja: ho lever i, av og med relasjonar både internt og eksternt. Ein bør vurderer om religionsdialog bør inn i t.d. diakoni- eller trusopplæringsplanen, og gjera dialog til ei sak det skal rapporterast om frå kyrkjelydane på rutinebasis for å gjera arbeidet betre synleg og gi det forankring.
- Dialog må ikkje reduserast til reiskap for noko anna (t.d. kamp mot ekstremisme), men få leva i eigen rett. Samstundes er det ei sak der ein kan posisjonera seg opp mot det offentlege og politikarane, noko som kan vera ein krevjande balansegang.
- Ein må hindra at dialogarbeidet i kyrkja vert elitistisk, og at det oppstår eit skilje mellom akademisk dialogarbeid og praktisk arbeid i kyrkjelydane. Kyrkja bør vektleggja dialogisk arbeid gjennom diakoni («diapraksis»), kontakt med skular, praktisk erfaringsutveksling og fellesarrangement av ulike slag.
- Det er vanskeleg å sjå for seg at det vert oppretta stillingar dediserte til dialog t.d. på bispedømmeplan. Samstundes vil det vera godt om ein kan kopla dialog på t.d. KVs arbeid med «Pilgrimage of Justice and Peace» globalt, og diakoni og trusopplæring lokalt. Det vil krevja at nokon arbeider regionalt eller nasjonalt.
- MKR og KMs arbeid med religionsdialog bør haldast i lag med Bispemøtet sitt meir praktisk-liturgiske arbeid med ordningar for livsritar og liknande i ein multireligiøs røyndom, som er venta ferdig seint i 2016.
- Kjønnsperspektivet er alltid viktig, også i dialogisk arbeid.

MKR 08/15

Strategiplan for likestilling mellom kjønn i Den norske kirke 2015-2023

MKR's behandling:

Følgende momenter kom fram i samtalen:

- Strategiplanen oppleves som lettlest og tilgjengelig, og likestillingstesten oppleves som et positivt verktøy. Det ble også nevnt at det er ønskelig at strategiplanen tar høyde for ulike oppfatninger av familiebegrepet.
- Det poengteres at det ikke har blitt gjennomført noen omfattende evaluering av likestillingsplanen, og det har heller ikke blitt tilført flere ressurser på feltet.
- Det er behov for en begrepsavklaring i sakspapirene og strategiplanen. Eksempelvis er det uklart om begrepet «kjønn» refererer til sosialt konstruerte kjønnsroller (på engelsk: «gender») eller biologiske kjønnsforskjeller (på engelsk: «sex»).
- Samfunnsdebatter knyttet til kjønn, likestilling og inkludering har endret seg siden Den norske kirke begynte å lage egne planer for kjønn og likestilling på 1990-tallet. Rådet mener at denne utviklingen ikke i tilstrekkelig grad er reflektert i strategiplanen. Dette gjelder for eksempel det nesten utelukkende fokuset på menn og kvinner, snarere enn et bredere fokus på likestilling, inkludering og mangfold. I tillegg etterlyser Rådet en oppdatert liste over milepæler for inkludering og mangfold, slik som innføring av fedrepermisjon, samt likekjønnet partnerskap og ny ekteskapslov.
- Flere hadde kritiske innvendinger til strategiplanens kjønnpolariserende språk, altså fokuset på «kvinner og menn, jenter og gutter», snarere enn å anerkjenne at mange ikke identifiserer seg som hverken mann eller kvinne. (Noen eksempler på dette kan være transpersoner, også kalt «trans» (som enten identifiserer seg som et annet kjønn enn deres biologiske kjønn, eller som ikke definerer seg som hverken mann eller kvinne), og personer med ikke-typisk kjønnsutvikling, også kalt «intersex».)
- Det er positivt at internasjonale utfordringer synliggjøres, samtidig som Den norske kirke opprettholder fokus på å feie for egen dør.
- Det er positivt at det oppfordres til å fokusere på kjønn og likestilling i økumenisk og interreligiøst arbeid (jf. strategiplanen, s. 4). Strategidokumentet bør tydeliggjøre at denne dialogen også bør finne sted lokalt i Den norske kirke, og ikke bare på nasjonalt plan.
- Rådet mener det er behov for grundigere behandling av saken, og at denne saken tas opp i Kirkemøtet, da dette er en plan som angår hele Den norske kirkes virksomhet.

MKR-08/15 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd merker seg at gjeldende plan ikke er evaluert, og at det heller ikke har blitt tilført ressurser til oppfølgingen av planen.
2. Mellomkirkelig råd foreslår for Kirkerådet at saken sendes tilbake til sekretariatet for en grundigere behandling, og at den kommer tilbake til MKR og KR senere i år.
3. Mellomkirkelig råd mener at denne planen angår hele Den norske kirkes virksomhet og derfor må behandles av Kirkemøtet.

MKR's behandling:

Kjell Nordstokke er leder for forberedelseskomiteen for LVFs generalforsamling i Namibia i mai 2017. Generalforsamlingen blir et internasjonalt høydepunkt i reformasjonsjubileet. Sluttrapporten fra planleggingskomiteen legges fram for rådet i LVF i juni. Samtidig skal profildokumentet fra Dnks hovedkomité spisses og arbeides med nå i vår. Det vil derfor være nyttig å ta opp igjen denne saken i september.

MKR-09/15 Vedtak:

Informasjonen tas til orientering. MKR får saken tilbake til ny behandling i september 2015.

MKR's behandling:

Det ble orientert om ulike prosesser som gjelder klimasaker som Den norske kirke er involvert i. Mange viktige prosesser skjer i 2015. Arbeidet med Den norske kirkes egen klimamelding er viktig for vår egen troverdighet og engasjement på området. Det ble i samtalen blant annet understreket at etikken og menneskerettighetsdimensjonen er viktig i dette arbeidet. Mobilisering fram mot Paris og COP 21 er viktig. Samtidig er det viktig å tenke lenger framover enn bare 2015. Rådet er opptatt av at det brukes ulike kommunikasjonsformer og arenaer i forhold til de ulike målgruppene.

MKR-10/15 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd tar informasjonen til orientering.
2. Mellomkirkelig råd mener at Klimameldingen for Den norske kirke er et godt dokument og oppfordrer til aktiv bruk og konkret oppfølging i menigheter og bispedømmer.
3. Mellomkirkelig råds medlemmer vil følge opp deltakelse i Klimapilegrim 2015 og Skaperverkets dag i sine bispedømmer.
4. Mellomkirkelig råd ber sekretariatet merke seg følgende innspill i mobiliseringen fram mot COP 21 i Paris:
 - Prioritere mobilisering gjennom økumenisk og interreligiøst koordinert samarbeid
 - Bruke språk som kommuniserer i ulike miljøer, som f.eks. overfor næringslivet og i kirkelige og politiske sammenhenger
 - Viktigheten av bønn og spiritualitet også i dette arbeidet
 - Glede over skaperverket
 - Erfaringer fra Changemaker
 - Legge til rette for kreativitet i bispedømmene

- Mobiliseringen gjennom Klimapilegrim og fram mot COP 21 Paris må inngå i et langsiktig kirkelig klimaarbeid

MKR 11/15: Oppnevning av varamedlem i Dnks nord/sør-informasjon ut 2015

MKR-11/15 Vedtak:

Andreas Ihlang Berg oppnevnes som varamedlem i Utvalget for Den norske kirkes nord/sør-info for den resterende delen av oppnevningsperioden 2012-2015.

MKR 12/15 Eventuelle uttalelser

MKR-12/15 Vedtak:

Mellomkirkelig råd vedtar uttalelsene

«Slå ring rundt jødene!».

«Norge må ta større ansvar for å løse den humanitære krisen i Middelhavet»

- Uttalelsene følger vedlagt protokollen

Neste møte i MKR: **10.-11. september 2015**

Foreløpige møtedatoer i 2016:

3.-4. mars

29.-30. september

29.-30. november

Disse datoene må samordnes med kirkerådsmøtene, og endelige datoer bekreftes senere.

Vedlegg:

Uttalelser:

«Slå ring rundt jødene!».

«Norge må ta større ansvar for å løse den humanitære krisen i Middelhavet»

UTTALELSE FRA MELLOMKIRKELIG RÅD

SLÅ RING OM JØDENE

Antisemittiske handlinger er på frammarsj i Europa, og mange jøder i vårt samfunn opplever hatefulle holdninger og trakassering. Den norske kirke vil slå ring om jøder i Norge. Sammen med de norske muslimene som laget en Fredens ring rundt synagogene i Oslo og Trondheim, vil vi si et klart nei til enhver diskriminering, undertrykkelse og forfølgelse av jøder.

Alle mennesker har like stort menneskeverd. For kristne, og for mange andre troende, er menneskeverdet basert på at Gud har skapt oss alle «i sitt bilde». Vi vil forsvare alle menneskers rett til å være de de er, og ikke bli utsatt for hatefulle ytringer, fordømmelse eller vold på grunn av den gruppen de tilhører. Respekt for andres identitet, egenart og forskjellighet er en grunnleggende kristen verdi.

Det har bodd jøder i Det hellige land og de andre landene i Midtøsten og Nord-Afrika i uminnelige tider og i Europa siden Romerrikets tid. I Europa oppsto det gjennom middelalderen en forakt og et hat mot jødene, i betydelig grad motivert av teologi og tankegods i kirkene som vi i dag må ta aktivt avstand fra. Dette hatet førte til mange århundrer med fysisk forfølgelse, trakassering og utstøtelse, og i siste instans til pogromer (jødeforfølgelser), samtidig som Norge og andre land stengte grensene for jøder på flukt. I sitt ekstreme uttrykk ledet dette fram til Holocaust, tilintetgjørelsen under nazistene. Våre europeiske samfunn og Europas kirker bærer dermed på stor kollektivt skyld for den historiske undertrykkelsen av jødene.

Kollektivt hat, nedvurdering og direkte forfølgelse av jøder, basert på fordommer om dem som gruppe, har fått navnet antisemittisme. Bakgrunnen for slike holdninger kan ofte spores i sosiale og økonomiske omveltninger, og i at flere grupper gjør jøder både i Norge og i andre land kollektivt ansvarlige for israelsk politikk i konfliktene i Midtøsten. Slike forhold er likevel aldri akseptable som årsak eller begrunnelse for hat, trakassering og vold verken mot jøder eller andre grupper. Vi er sterkt bekymret over at antisemittiske holdninger igjen kommer til syne i mange europeiske land.

Fordommer mot mennesker ut fra gruppetilhørighet er uakseptabelt og en synd mot nesten og mot Gud. Dette gjelder alle, men nå er det spesielt viktig å konfrontere og kjempe mot antisemittisme. Jøder i vårt samfunn opplever å være et tilsiktet offer og ikke et tilfeldig offer. Mange kjenner seg truet på grunn av hvem de er og hvilken gruppe de tilhører, og ikke på grunn av noe de har gjort eller ment.

Vi vil alltid forsvare medmenneskers rett til å leve i frihet, uten frykt. Som mennesker, som troende og som samfunn, kirker, tros- og livssynssamfunn, vil vi bidra til at alle mennesker av ulik tro og med ulik bakgrunn som bor i Norge, kan leve uten frykt og uten å bli stigmatisert eller diskriminert.

Vi må aldri holde opp å arbeide *mot* vold og diskriminering og *for* ytrings- og religionsfrihet. Mellomkirkelig råd vil fortsette å arbeide *mot* antisemittisme, rasisme og gruppetenkning, *for* menneskeverd og fredelig sameksistens, med tros- og ytringsfrihet for alle, og *for* norske jøders selvsagte rett til å bo og leve trygt i Norge.

Mellomkirkelig råd vil oppfordre til å

- se medmennesket først, ikke gruppen, hudfargen, religionen eller språket.
- avvise den gruppetenkningen som ligger under jødehat og rasisme.
- avvise at jøder kan gjøres kollektivt ansvarlige for konfliktene i Midtøsten.

- avvise at norske jøder har et annet hjem enn Norge og ikke «egentlig» hører til her.
- etablere møteplasser mellom mennesker av ulik tro og herkomst i lokalmiljøer.
- søke kunnskap om jødene og deres historie.
- ta i bruk gode læringsressurser for ungdom slik som Den norske kirkes: «'Homo-hore-jøde-terrorist-svarting' – sier vi» (*utg.: Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, 2013*).
- ikke omtale jøder nedsettende eller godta nedsettende omtale av jøder.
- Mellomkirkelig råd vil spesielt oppfordre ansatte og frivillige i Den norske kirke til klokskap i sin forkynnelse og særlig unngå å bruke «jøde» eller «jøder» på en stigmatiserende måte.

Norge må ta større ansvar for å løse den humanitære krisen i Middelhavet

Verden står overfor en katastrofal flyktningkrise. Ikke siden andre verdenskrig har vi sett flere mennesker på flukt. Over 52 millioner mennesker er nå på flukt fra krig og konflikter. En enorm dramatisk utspiller seg i Middelhavet, hvor mennesker lider og dør under forsøk på å nå Europa. Den norske kirke kan ikke være stille i møte med denne virkeligheten.

Gjennom EØS- avtalen og Schengen- samarbeidet er Europas yttergrenser også Norges yttergrenser. Norge deltar i grensearbeidet gjennom Frontex, EUs organ for samordning av EU- landenes kontroll og overvåkning av sine grenser mot ikke-EU-land. I sin nåværende form er avtalene, inkludert Dublin III, til hinder for lik byrdefordeling av utfordringene knyttet til den pågående flyktningkrisen. Innenfor dette samarbeidet ønsker man å legge stor vekt på etiske retningslinjer og ivaretagelse av menneskerettighetene til flyktningene som krysser grensene.

Norge har en lang tradisjon for å bidra når det trengs som mest. Derfor hviler det et stort ansvar på den norske regjeringen. For å ha legitimitet i arbeidet med å yte humanitær og økonomisk bistand til de rammede områdene hvor flyktningene opprinnelig kommer fra, må Norge også bidra sterkere for å løse den akutte krisen i Middelhavet slik at redningsaksjonene ikke overlates til eksempelvis Italia og Hellas alene.

Mellomkirkelig råd for Den norske kirke ber norske myndigheter om å:

- arbeide for at flyktningenes menneskerettigheter ivaretas.
- appellere til EU om å vurdere loven om migranter som er beskrevet i protokollen til Dublin III.
- gå foran og søke å oppnå en mer balansert og rettferdig fordeling av ansvar mellom de europeiske landene.
- vurdere de konkrete tiltakene som er foreslått av The Conference of European Churches (CEC) og Churches' Commission for Migrants in Europe (CCME). Særlig gjelder dette tiltak som sikrer at flyktningene kan krysse grensene trygt og legalt.

<http://www.ceceurope.org/index.php?id=1791>

Vedlegg til Mellomkirkelig råds uttalelse

“Norge må ta større ansvar for å løse den humanitære krisen i Middelhavet”.

«Safe passage», er et prosjekt initiert av Conference of European Churches (CEC) og Churches' Commission for Migrants in Europe (CCME). Prosjektet tar for seg å legge til rette for at europeiske kirker i fellesskap kan bidra til å overvåke situasjonen ved grensene av Sør Europa, drive folkeopplysning og påvirkningsarbeid for å oppnå sikker grensekryssing for migranter til Europa.

CCME uttalte 26. februar, 2015, følgende tiltak som bør iverksettes:

- 1) Tiltak som sikrer at flyktningene kan krysse grensene trygt og legalt
 - a. Økt bosetting av flyktninger
 - b. Flere familiegjenforeningsmuligheter
 - c. Humanitære visum
 - d. I ekstreme tilfeller som den humanitære krisen i Syria bør det iverksettes oppheving av visumkrav
 - e. Økt politisk vilje til å gjennomføre disse tiltakene
- 2) Oppfordre Spania til å rive gjerdene rundt de spanske områdene i Marokko – samt påpeke at de foreslåtte nye sikkerhetslovene til Spania utfordrer fundamentale verdier og rettigheter nedfelt i internasjonal lov.

Protokoll

Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg (MKR/AU)

28. mai 2015
Scandic Hotel, Bodø

Til stede:

Erling J. Pettersen (leder/representant for Bispemøtet), Kjetil Drangsholt, Kristine Sandmæl, Leif Christian Andersen, Ann-Mari Aas

Forfall: Cathrine Waaler Halstensen

Til stede fra sekretariatet:

Berit Hagen Agøy og Einar Tjelle

Gjester i forbindelse med en samtale om Syria-krisen og kristne i Midtøsten: en representant fra International Orthodox Christian Charities (IOCC) og Den gresk-ortodokse kirken i Syria (GOPA), samt Kirkens Nødhjelp

Åpning ved Erling Pettersen.

Saksliste

Sak MKR/AU 09/15: Protokoller

Sak MKR/AU 10/15: Orienteringssaker

Sak MKR/AU 11/15: Rapporter

Sak MKR/AU 12/15: MKR-møtet 10.-11. september 2015

Sak MKR/AU 13/15: Samtale om MKRs arbeid med kristne i Midtøsten

Sak MKR/AU 14/15: Oppsummering etter Kirkemøtet

Sak MKR/AU 15/15: Oppnevninger

Sak MKR/AU 16/15: Møteplan 2016

MKR/AU 09/15 Protokoller

1. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 28. januar 2015

Vedtak:

Protokollen ble godkjent.

2. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 5.-6. mars 2015

Vedtak:

Protokollen tas til etterretning og oversendes MKR til godkjenning.

MKR/AU 10/15 Orienteringssaker

1. Kirkeuka for fred i Palestina og Israel 20.-27. september 2015
2. Arbeid med MKRs plassering i ny kirkeordning
3. Reformasjonsmarkeringen
4. Pressemelding: Solidaritet med Israel
5. Oljefondet og OVF – etiske investeringer
6. LVFs Church Leader Consultation, Trondheim 11.-14.5.2015
7. Preses Helga Haugland Byfuglien møter statsminister Erna Solberg til samtale i juni om konvertitter
8. Midtøsten: MKR samarbeider med KV om søknader til UD
9. Kontaktgruppa MKR og IRN
10. Neste møte i Abrahams barns blir 16. juni

MKR/AUs behandling:

Ad pkt. 1) Tema for Kirkeuka i år er «Muren». I år er det valgt en litt annen profil med «lavterskel-profil» for å nå flere. Spesialnummer om «Muren» i Luthersk Kirketidende.

Ad pkt. 2) Status om MKRs plassering i ny kirkeordning: Det planlegges en rådslagning tidlig på høsten med flere involverte. Saken går så til rådene og BM i løpet av høsten.

Ad pkt. 5) Siste nytt er at partiene har blitt enige om å trekke ut Oljefondet av kullinvesteringer, dvs. selskaper som har 30% eller mer kull i sin portefølje. Viktig delseier.

Ad pkt. 6) Gode tilbakemeldinger på Dnks vertskapsrolle. God økumenisk profil. Innholdsmessig kunne det vært tydeligere/mer fokusert. Særlig viktig for mindre kirker med slike møter. Rapport kommer.

Ad pkt. 9) Møte forrige uke. Ny dialogleder og ny giv. Kontaktgruppa ønsker å bevege seg mer rundt i landet, kople seg på lokale dialoger.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar sakene til orientering.

MKR/AU 11/15 Rapporter

Rapport nr. 31/2014 **Anne Sender og Berit Hagen Agøy**
Rapport fra konferanse i regi av International Council for Christians and
Jews, (ICCJ), Buenos Aires, Argentina, august 2014

Rapport nr. 1/2015 **Trond Bakkevig**
Rapport fra besøk til Jerusalem 11.-15.01.2015 (u.off.)

Rapport nr. 8/2015 **Trond Bakkevig**
Rapport fra reise til Amman og Jerusalem 1.-5.03.2015 (u.off.)

Rapport nr. 11/2015 **Steinar Ims**
Rapport fra Journées d'Arras 10.-14. juni 2014, Birmingham, England

Rapport nr. 12/2015 **Steinar Ims**
Rapport fra nordisk og norsk nettverksmøte for dialog, Sigtuna, Sverige,
25.-26. mars 2014

Rapport nr. 13/2015 **Berit Hagen Agøy**
Rapport fra markeringen av folkemordet på armenerne
april 2015

Rapport nr. 14/2015 **Jon Aalborg og Berit Hagen Agøy**
Rapport fra møte i COCOP, Beit Jala, 5.-7. mai 2015

MKR/AUs behandling:

I tilknytning til rapport 13/2015: MKR/AU foreslår at MKR-møtet i september kommer med en uttalelse om folkemordet på armenerne. Se sak MKR 12/15.

Vedtak:

Rapportene tas til orientering.

MKR/AU 12/15 MKR-møtet 10.-11. september 2015

MKR/AUs behandling:

Første dagen er tenkt sammen med Samisk kirkeråd. Noen innspill:

- Opprettelsen av en sørsamisk menighet var en viktig begivenhet på KM. Men hvordan kan vi arbeide også *utenfor* de samiske områdene?
- Dnk var i fremste rekke når det gjaldt fornorsking. Vår kommunikasjon og praksis må reflektere en selvinnsikt med tanke på dette.
- Generalsekretær Tore Johnsen kan spørres om å holde foredraget om «Kirken, Grunnloven – og de to folk på et felles territorium» under fellesdelen.
- Se hvordan reformasjonstemaene «frelse, menneske, skaperverket – ikke til salgs», kan utfoldes i en samisk kontekstuell kontekst.
- Vi bør ha orienteringssak om klima/miljø arbeidet sammen med SKR, gjerne koplet til en filmvisning av «Transformation», eller en kort-trailer ved den amerikanske urfolksaktivisten og filmskaperen James Kleinert som lager film om Dnk og klimaengasjementet.
- Hvordan følger vi opp temaet/Forsningsseminaret vi hadde sammen med SKR forrige gang.

- En egen sak om Syria og oppfølging kan vurderes, herunder; konferanse, politisk påvirkning og hvordan styrke det kristne nærværet. Konkretisere i samråd med KN og flere.
- Uttalelse om folkemordet i Armenia.

Vedtak:

MKR/AU godkjenner den foreslåtte sakslisten for MKR-møtet 10.-11. september 2015 med de innspill som kom fram på møtet, og med forbehold om eventuelle tilleggssaker.

MKR/AU 13/15 Samtale om MKRs arbeid med kristne i Midtøsten

MKR/AUs behandling:

Det er viktig men vanskelig å kommunisere dobbeltheten: Vi skal som kirke og enkeltpersoner legge til rette for å hjelpe *alle* mennesker i nød uavhengig av tro. Og vi skal samtidig ha et særlig fokus på kristne i Midtøsten. Hvordan kommunisere dette bedre? Det planlegges en dagskonferanse om denne problematikken i oktober. Vår samtale med representanten for KN-partneren i Syria, GOPA, tydeliggjør en slik strategi. De hjelper alle som trenger det, uavhengig av tro. Samtidig vurderer de spesielle programmer for støtte til kristne familier, slik at de kan bli værende.

Viktig at vi ikke er naive i forhold til innflytelsen til IS og muslimsk vranglære. Det pågår en ideologisk krig og en «religiøs krigføring» som tar liv.

Vedtak:

MKR/AU støtter sekretariatets planer om en konferanse om de kristne i Midtøsten høsten 2015 med denne tematikken: «Hvordan holde fast på prinsippet om humanitær hjelp til alle, samtidig som kristne i Midtøsten trenger særlig støtte?»

MKR/AU 14/15 Oppsummering etter Kirkemøtet

MKR/AUs behandling:

Vi har et forbedringspotensial for å synliggjøre mer hva MKR gjør. Påfallende hvor lite MKRs mange saksområder og internasjonale perspektiver var framme under KM. Det ble etterspurt mer i plenum. Hvordan kan dette komme bedre fram ved senere kirkemøter?

Det burde vært sett mer kritisk på fordeling av saksmengden; i noen komiteer var det tid til overs.

Syria-uttalelsen har hatt en viktig funksjon og medvirket til viktige debatter og politiske prosesser.

MKR bør ha et særlig fokus på oppfølgingen av globale perspektiver i kirke/helse-saken (jf. blant annet vedtak 4c). Det globale perspektivet på helse kunne vært tydeligere. En idé kan være å lage en oversikt over helse/kirke-initiativer som Dnk gjennom økumeniske organisasjoner er involvert i. Det finnes mye viktig kirkelig arbeid på traumebehandling og psykisk helse etter krig og katastrofer.

Vedtak:

MKR/AU ber sekretariatet merke seg følgende i den videre oppfølgingen av Kirkemøtet i 2015

- Det bes om at det blir lagt bedre til rette for at MKRs arbeidsfelt blir tydeligere under KM. Herunder er det viktig at MKR selv foreslår saker.
- Oppfølging av globale perspektiver i helse/kirke-saken. MKR-møtet i september får en orienteringssak om dette.

MKR/AU 15/14 Oppnevninger

MKR/AUs behandling:

Sekretariatet vil gjerne ha gode forslag på folk som har tid/ulik kompetanse/kommer fra ulike kirkelige miljøer. Viktig å få inn nye folk. De fleste oppnevningssakene behandles først i MKRs novembermøte. I Kontaktgruppa MKR-IRN vil AU si at kontinuitet er viktigere enn prinsippet om avgrenset periode.

Når det gjelder oppnevningen til generalforsamlingen i LVF; skal det være syv formelle plasser.

- Mange variabler som skal tas hensyn til; kjønn, alder, lek, lærd, ulik kompetanse
- Se gjerne på de unge som er nominert til bispedømmerådslister og UKM
- Våre to unge i Global Young Reformers kan være aktuelle, evt. en av dem
- Viktig at det er folk som har engasjement og kompetanse.
- Humanitært hjelpearbeid, helsefaglig og økonomisk kompetanse er viktig.
- Meld gjerne inn forslag til sekretariatet. Det lages en oversikt og forslag til kandidater i MKRs septembermøtet. Nomineringen skal videre til Kirkerådet for endelig vedtak.

Vedtak:

MKR/AU ber sekretariatet vurdere forslagene som kom fram på møtet, i det videre arbeidet med oppnevningene.

MKR/AU 16/14 Møteplan 2016

Vedtak:

1. MKR/AU vedtar følgende datoer for MKRs rådsmøter i 2016:
 1. møte: 3.-4. mars
 2. møte: 31. mai-1. juni etterfulgt av møte i LVFs nasjonalkomité kl. 15-18
 3. møte: 4.-5. oktober. 5. oktober blir det felles møte med KR og SKR
 4. møte: 29.-30. november
2. MKR/AU vedtar følgende datoer for MKR/AUs møter i 2016:
 1. møte: 22. januar, kl. 10-14.
 2. møte: 27. oktober, kl. 10-14, etterfulgt av møte i LVFs nasjonalkomité kl. 15-18

Neste møte i MKR/AU: Tirsdag 20. oktober 2015, kl. 10-14 på møterom Bjørgvin på Kirkens hus, etterfulgt av møte i LVFs nasjonalkomité kl. 15-18.